

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyně JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobci: a) A. K.
b) E. K.
oba místem pobytu X
oba zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
se sídlem Poděbradská 173/5, Praha

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného,

takto:

- I. Ministerstvu vnitra se ukládá povinnost věcně rozhodnout o žádosti žalobce a) ze dne XXX, v řízení vedeném pod sp. zn. XXX, a o žádosti žalobkyně b) ze dne XXX, v řízení vedeném pod sp. zn. XXX, a to do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Stručné vymezení věci

1. Žalobci se podanou žalobou domáhali ochrany proti nečinnosti žalovaného správního orgánu, neboť ke dni podání žaloby doposud nerozhodl věcně o jejich žádostech o přiznání

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

statusu osob bez státní příslušnosti ve smyslu § 8 písm. d) zákona o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu“).

II. Žaloba

2. Žalobci úvodem předešleli, že jsou ode dne 18. 9. 2019 do současné doby žadateli o přiznání statusu osob bez státní příslušnosti ve smyslu § 8 písm. d) zákona o azylu. Odkázali na judikaturu (např. rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 5 A 168/2019 – 40, rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 488/2018) a na závěry Veřejného ochránce práv (např. závěrečné stanovisko KVOP, č. j. KVOP-51025/2019 ze dne 13. 11. 2019), z nichž dovodili, že je potřeba v tomto řízení rozhodnout podle lhůt, které jsou upraveny § 27 zákona o azylu, neboť řízení bylo zahájeno za doby účinnosti a existence § 8 písm. d) zákona o azylu.
3. Žalobci uvedli, že v soudním řízení vedeném u Městského soudu v Praze bylo rozsudky ze dne 30. 6. 2023, č. j. 17 A 64/2022 – 31, a č. j. 17 A 65/2022, rozhodnuto o zrušení správních rozhodnutí, kterými nebyly statusy postavení osob bez státní příslušnosti žalobcům uděleny a věci byly vráceny k opětovnému projednání. Ačkoli žalovaný podal kasační stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu, nebyly s těmito spojeny žádosti o přiznání odkladného účinku. Právní mocí rozsudků Městského soudu v Praze tak začala plynout nová lhůta k vydání rozhodnutí, která ovšem nebyla dodržena. Aktuálně tak nebyla dodržena lhůta 6 měsíců pro vydání rozhodnutí vyplývající z § 27 odst. 1 zákona o azylu ve znění účinném do 30. 6. 2023. Od vydání rozsudků Městského soudu v Praze se neudál jakýkoliv správní úkon a správní orgán je zcela nečinný již více než 1 rok. Od uplynutí šestiměsíční lhůty k vydání rozhodnutí již uplynulo více než 6 měsíců. Žalobci přitom v březnu 2024 uplatnili opatření proti nečinnosti k nadřízenému správnímu orgánu, tj. ministrovi vnitra. Žalobci tak učinili z opatrnosti, ministr vnitra na něj však nijak nereagoval. Aktuálně jsou tak žalobci v řízení o přiznání postavení osob bez státní příslušnosti téměř 5 let, aniž by byly nyní činěny jakékoliv kroky k vydání rozhodnutí.
4. Žalobci žádali, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí ve věcech žádostí o přiznání postavení osob bez státní příslušnosti žalobců do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

III. Vyjádření žalovaného a další podání

5. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný s žalobu nesouhlasil, neboť pomíjí další související zákonná ustanovení, z nichž vyplývá, že v případech žalobců nečinný není. Žalobci byli v původních správních rozhodnutích poučeni, že podání žaloby mělo v souladu s ustanovením § 32 odst. 2 zákona o azylu odkladný účinek. S ohledem na ustanovení § 8 písm. d) zákona o azylu ve znění účinném do 30. 6. 2023 a související judikaturu pak lze analogicky navázat odkazem na § 32 odst. 5 zákona o azylu, dle kterého podání kasační stížnosti má odkladný účinek, mělo-li jej podání žaloby ve věci mezinárodní ochrany. Z uvedeného jasně vyplývá, že žalovaný správní orgán neměl důvod o přiznání odkladného účinku Nejvyšší správní soud žádat, příslušel-li jím podaným kasačním stížnostem proti uvedeným zrušujícím rozsudkům ze zákona. Následně došlo k půlročnímu rozestupu mezi rozhodnutím o kasačních stížnostech, jelikož Nejvyšší správní soud rozhodl dne 13. 12. 2023, pravomocně dne 14. 12. 2023, o kasační stížnosti ve věci žalobkyně (sp. zn. 17 A 65/2022) a dne 12. 7. 2024, pravomocně dne 15. 7. 2024, v případě žalobce (sp. zn. 17 A 64/2022).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

6. Dle žalovaného není zachování časové souběžnosti v řízeních v rozporu se zájmy obou manželů a je pochopitelné i vzhledem k obsahové provázanosti jejich žádosti. Právě snaha opětovně sjednotit časovou linku a vydat rozhodnutí ve věci obou žalobců bez velkého časového rozestupu byla důvodem, pro něž nebylo správní rozhodnutí ve věci žalobkyně vydáno bezprostředně po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti podané správním orgánem. Ostatně i žalobu na ochranu proti nečinnosti formulují v rámci jediného společného podání.
7. Žalovaný žádal, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
8. V replice k vyjádření žalovaného žalobci zdůraznili, že se správní řízení vedou na základě žádosti ze září 2019, a tedy podle již zrušeného ustanovení § 8 písm. d) zákona o azylu ve znění do 1. 8. 2021. Soudy v minulosti dospěly k závěru, že se pro tato řízení mají použít mechanismy z řízení o mezinárodní ochraně, ale použitelnost těchto mechanismů je omezená. Mantinely analogie přitom v minulosti částečně nastavily i správní soudy, které postupně dospěly k závěru, že tato analogie se v soudním řízení správním použije omezeně, neboť některé procesní aspekty jsou řešeny zákonem. č. 150/2002 Sb., soudním řádem správním (dále jen „s. ř. s.“), který jako obecný právní předpis zakotvuje pravidla pro veškerá správní řízení soudní, pakliže neexistuje žádná speciální úprava. Správní soudy tak například dospěly k závěru, že ačkoliv poučení správního orgánu uvádí jako příslušný soud ten v místě pobytu žalobce dle zákona o azylu, není tomu tak, neboť tato příslušnost je řešena s. ř. s., k čemuž žalobci odkázali na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2023, č. j. Nad 62/2023 – 59. Ačkoli byli žalobci poučeni, že mají ze zákona přiznaný odkladný účinek žalobě, následná judikatura dospěla k závěru, že tomu tak není. Odkázali k tomu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2023, č. j. 4 Azs 253/2022, z nějž citovali, a dále na usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 9. 2023, č. j. 11 A 52/2023 – 36.
9. Dle žalobců je kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem, který nemá ze zákona dle § 107 s. ř. s. odkladný účinek. Žalovaný tak byl povinen v případě podání kasační stížnosti požádat o přiznání odkladného účinku, chtěl-li přerušit nadále lhůtu k vydání rozhodnutí. Zdůraznili k tomu, že § 32 odst. 2, resp. § 32 odst. 5 zákona o azylu se použije pouze na rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany, a nikoliv na věci nepřiznání postavení osoby bez státní příslušnosti. Žalovaný žádost o přiznání odkladného účinku nepodal a lhůta pro vydání rozhodnutí začala plynout ode dne právní moci rozsudků Městského soudu v Praze. Pokud by městský soud dospěl k závěru, že názor žalovaného je správný, ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu uvádí, že „podání kasační stížnosti má odkladný účinek, mělo-li jej podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany“. Toto ustanovení dle žalobců míří jenom na situace, kdy je kasační stížnost podána ze strany žalobce (žadatele o mezinárodní ochranu). Je zřejmé, že tato žaloba je podána pouze ze strany cizince, tedy i podání kasační stížnosti následuje logiku odkladného účinku, který se pojí pouze s kasační stížností podanou cizincem. K tomu odkázali na komentář „Chmelíčková, N. a kol., Zákon o azylu. Praktický komentář. 2016. Praha: Wolters Kluwer, str. 106“ z nějž dovodili, že dané ustanovení hovoří pouze o možnosti cizince požádat o odkladný účinek, pokud není tento přiznán ze zákona, ale o možnosti žalovaného o něj požádat mlčí, a tudíž je ustanovení směřováno jen ve prospěch žalobců. Dále odkázali na komentář „Kosař, D. a kol. Zákon o azylu: komentář. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, str. 349“, pročež uvedli, že tento hovoří také o stěžovateli (žalobcích), z čehož vyplývá, že ani zde autoři nepočítají, že by podání kasační stížnosti mělo odkladný účinek automaticky ze strany správního orgánu, resp. k tomu nic neuvádí. Dále poukázali na

situaci, kdy je krajským soudem zrušeno správní rozhodnutí, avšak hrozí, že bude kasační stížností rozsudek zrušen, a tím dojde k obživení původního správního rozhodnutí, zatímco již bylo vydáno rozhodnutí další. Tento postup nesmí jít k tíži adresátů veřejné správy a musí být řešen legislativní cestou. Žalovaný tak měl nadále vést řízení po zrušení rozhodnutí Městským soudem v Praze a pokud chtěl účinky běhu lhůty k vydání rozhodnutí přerušit, muselo dojít k podání žádosti o odkladný účinek, neboť jej kasační stížnost neměla. I pokud by soud dal za pravdu žalovanému, tento je nečinný minimálně pokud jde o případ žalobkyně. Pouze samotná skutečnost, že jsou žalobci manželé, neznamená, že u jednoho z nich musí docházet k nezákonné nečinnosti. Naopak žalovaný mohl činit veškeré kroky, kterými je vázán Městským soudem v Praze (a které pak potvrdil Nejvyšší správní soud). Žalovaný vystavil žalobkyni opětovně několikaměsíčnímu čekání na rozhodnutí, ačkoli nebyl důvod vyčkávat i na případ manžela. Pokud by žalovaný pokračoval v řízení a zjišťoval skutečnosti spočívající v absenci státní příslušnosti, mohl by shromážděné informace ihned použít i v případě žalobce, neboť jejich případ je takřka totožný. Samotná skutečnost, že jsou žalobci manželé a jejich osud absence státní příslušnosti je relativně shodný, tak není důvodem pro prodloužení řízení v případě žalobkyně.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

10. Soud při posouzení důvodnosti žaloby vycházel ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 81 odst. 1 s. ř. s.). Soud rozhodoval v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť ani jeden z účastníků s tímto postupem po poučení soudem nevysslovil nesouhlas.
11. Soud vyšel z následující právní úpravy:
12. Dle § 79 odst. 1 s. ř. s. *ten, kdo bezvýsledně vyčerpá prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.*
13. Dle Čl. IV. zákona č. 274/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, účinný od 2. 8. 2021 (dále jen „zákon č. 274/2021 Sb.“) *řízení podle zákona č. 325/1999 Sb. a řízení podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve věci rozhodnutí vydaného podle zákona č. 325/1999 Sb. zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne pravomocně neskončená se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 325/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.*
14. Dle § 9 zákona o azylu ve znění účinném od 18. 12. 2015 do 30. 6. 2023 *na řízení uvedená v § 8 písm. a), c) a d) se použije správní řád, s výjimkou ustanovení o doručování adresátům zdržujícím se v cizině, o úřední desce, o ustanovení opatrovníka osobám neznámého pobytu a osobám, které se zdržují v cizině, pokud se jim nedaří doručovat, a o ustanovení zástupce pro doručování, a dále ustanovení o umožnění nahlížení do spisu jiným osobám než účastníkům a jejich zástupcům, o ústním jednání, o vydání stejnopisu výroku rozhodnutí na požádání účastníka, o lhůtách pro vydání rozhodnutí, ustanovení o odvolacím řízení a řízení o rozkladu, ustanovení o přezkumném řízení, o obnově řízení a novém rozhodnutí.*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

15. Dle § 27 odst. 1 zákona o azylu ve znění účinném od 18. 12. 2015 do 30. 6. 2023 *rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, nestanoví-li tento zákon jinak, vydá ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 6 měsíců ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany a o vrácení k novému projednání.*
16. Dle § 8 písm. d) zákona o azylu ve znění účinném do 1. 8. 2021 *ministerstvo rozhoduje o žádostech podaných podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti.*
17. Dle § 32 odst. 5 zákona o azylu ve znění účinném do 1. 8. 2021 *podání kasační stížnosti má odkladný účinek, mělo-li jej podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany.*
18. Dle § 107 s. ř. s. *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.*
19. Soud o žalobě uvažil takto:
20. Soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti žaloby.
21. Aktivní legitimace žalobců je spojena jednak se subjektivním přesvědčením, že žalovaný správní orgán je nečinný, a dále, že došlo k vyčerpání prostředků ochrany před nečinností správního orgánu. Žalobci podrobně vylíčili důvody, pro které považují žalovaný správní orgán za nečinný v rozporu se zákonem. Dále doložili, že za účelem ochrany proti nečinnosti požádali příslušný organizačně nadřízený správní orgán (ministra vnitra) o vydání opatření proti nečinnosti dle § 80 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), neboť tuto žádost připojili k žalobě, a to včetně doručenky ze systému datových schránek. Žalobci tedy vyčerpali prostředky k ochraně proti nečinnosti ve správním řízení, a to z jejich pohledu bezvýsledně.
22. Soud proto dospěl k závěru, že žaloba je přípustná. Následně se soud zabýval otázkou včasnosti žaloby.
23. Žalobu na ochranu proti nečinnosti lze podat nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy ve věci, v níž se žalobce domáhá ochrany, marně proběhla lhůta stanovená zvláštním zákonem pro vydání rozhodnutí (§ 80 odst. 1 s. ř. s.). Na tomto místě zdejší soud podotýká, že lhůta k podání nečinnostní žaloby je lhůtou objektivní. Odvíjí se od existence zákonem uvedených právních skutečností, a nikoliv od subjektivní vědomosti žalobce o nečinnosti správního orgánu (srov. KADLEC, O. In. KUHN, Z., KOCOUREK, T., a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, str. 676).
24. Správní řízení o žádostech žalobců bylo zahájeno k žádostem žalobců ze dne 18. 9. 2019, a s ohledem na Čl. IV. zákona č. 274/2021 Sb. je vedeno dle zákona o azylu ve znění účinném do 1. 8. 2021. Běh lhůty pro vydání rozhodnutí o přiznání statusu osob bez státní příslušnosti ve smyslu § 8 písm. d) zákona o azylu ve znění účinném do 1. 8. 2021 je předmětem sporu mezi žalobci a žalovaným. Zatímco žalobci tvrdí, že s podání kasační stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu nemá odkladný účinek ze zákona, žalovaný následek spočívající v přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dovozuje z ustanovení § 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu.
25. V obecné rovině platí, že zrušením správního rozhodnutí soudem počne správnímu orgánu běžet nová lhůta pro vydání rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2016, č. j. 4 As 248/2015 – 30, bod 17). V nyní posuzované věci je však především rozhodné, že § 9 zákona o azylu ve znění účinném od 18. 12. 2015 do 30. 6. 2023 výslovně

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

vyloučil v řízení dle § 8 písm. d) téhož zákona užití ustanovení správního řádu o lhůtách pro vydání rozhodnutí. Z judikatury vyplývá, že „[n]a řízení o žádostech podaných podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti dle § 8 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, se v nezbytné míře analogicky užijí ustanovení o řízení ve věcech mezinárodní ochrany, a to včetně ustanovení o lhůtách pro vydání rozhodnutí“ (cit. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2017, č. j. 10 A 155/2017 – 40, právní věta). Ustanovení § 27 odst. 1 zákona o azylu ve znění účinném od 18. 12. 2015 do 30. 6. 2023 přitom stanoví zvláštní lhůtu pro vydání rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany a o vrácení k novému projednání.

26. Nejvyšší správní soud ve vztahu k řízením o žádosti o přiznání statusu osob bez státní příslušnosti zdůraznil přípustnost analogie pouze v omezeném rámci, a to za účelem vyplňování mezer procesní úpravy a především zákaz analogie v neprospěch účastníka řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2023, č. j. 4 Azs 253/2022 – 48, bod 20). Obě tyto podmínky pro analogickou aplikaci § 27 odst. 1 zákona o azylu ve znění účinném do 1. 8. 2021 jsou splněny, neboť v daném případě dochází k vyplňování mezer procesní úpravy a zároveň je jeho aplikace ve prospěch ochrany práv účastníků správního řízení (těm poskytuje vyšší ochranu než pouhé užití zásady zakotvené § 6 správního řádu, podle níž správní orgány postupují ve lhůtě přiměřené). Lhůta pro vydání rozhodnutí o žádosti o přiznání statusu osoby bez státní příslušnosti tak trvá 6 měsíců, ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti, nebo ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ministerstva.
27. Soud se proto zabýval otázkou, zda mohlo mít podání kasační stížnosti vliv na běh této lhůty. Na tomto místě soud předně poukazuje na § 107 s. ř. s., podle nějž kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat.
28. Pokud jde o otázku důsledků § 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu v rozhodném znění, Nejvyšší správní soud odlišil správní řízení o žádostech podaných podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti (dále též „Úmluva“) od úpravy soudního přezkumu v téže věci: „procesní postupy správních orgánů upravené v zákoně o azylu bylo dle dříve účinné právní úpravy zákona o azylu možné uplatnit též v rámci řízení o žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti (s přihlédnutím k specifické povaze řízení ve věci státní příslušnosti). Nicméně procesní postup, tj. postup správního orgánu při vedení řízení, je nutno odlišovat od úpravy soudního přezkumu rozhodnutí žalovaného, včetně lhůty pro podání žaloby“ (cit. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2023, č. j. 4 Azs 253/2022 – 48, bod 19).
29. Pokud jde o dopady § 32 odst. 2 zákona o azylu v rozhodném znění na řízení o žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti dle § 8 písm. d) téhož zákona, jedenáctý senát městského soudu následně z výše uvedené judikatury dovodil, že „[ž]aloba proti rozhodnutí o žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti dle § 8 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 1. 8. 2021, nemá odkladný účinek ze zákona. Ustanovení § 32 odst. 2 zákona o azylu se pro tuto žalobu nepoužije. O přiznání odkladného účinku lze u této žaloby požádat dle § 73 odst. 2 s. ř. s.“ (cit. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 9. 2023, č. j. 11 A 52/2022 – 36, právní věta, zdůraznění doplněno zdejším soudem). Dospěl proto k závěru, že poučení, podle nějž lze žalobu podat do 15 dnů od doručení a případná žaloba má ze zákona odkladný účinek, je nesprávné (srov. tamtéž, body

2 až 4). Devátý senát městského soudu se s tímto závěrem jedenáctého senátu plně ztotožňuje, neboť neshledal jediný důvod k tomu, aby se od něj odchýlil.

30. Ve světle výše uvedených východisek soud v nyní projednávané věci dospěl k závěru, že neuplatní-li se v řízení o žalobě proti rozhodnutí o žádosti o přiznání postavení osoby bez státní příslušnosti ustanovení § 32 odst. 2 zákona o azylu ve znění účinném do 1. 8. 2021, resp. z něj vyplývající důsledek spočívající v přiznání odkladného účinku žalobě *ex lege* (srov. výše citované usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 9. 2023, č. j. 11 A 52/2022 – 36), nemohou být naplněny podmínky ani pro aplikaci na něj navázaného ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu v rozhodném znění, jež spojuje odkladný účinek kasační stížnosti právě s odkladným účinkem žaloby. Podání kasační stížnosti proto nemohlo mít na běh lhůty samo o sobě vliv.
31. Pro úplnost soud uvádí, že výše uvedené judikatorní závěry nemají dopad na závěr o analogickém užití lhůty dle § 27 odst. 1 zákona o azylu ve znění účinném od 18. 12. 2015 do 30. 6. 2023 na předmětná správní řízení. Jak již zdejší soud podrobně uvedl výše, obě podmínky pro analogickou aplikaci § 27 odst. 1 zákona o azylu v rozhodném znění jsou i ve světle aktuálního judikatorního vývoje splněny.
32. Soudu je z jeho činnosti známo, že oba rozsudky Městského soudu v Praze ve věci žalobců (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2023, č. j. 17 A 64/2022 – 31, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2023, č. j. 17 A 65/2022 – 29) nabyly právní moci dne 30. 6. 2023. Mezi stranami přitom nebylo sporu o skutečnosti, že žalovaný o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nežádal. Kasační stížnosti žalovaného tak neměly odkladný účinek. Lhůta pro vydání rozhodnutí jak o žádosti žalobce, tak o žádosti žalobkyně, tím pádem počala běžet dne 30. 6. 2023 a následně marně uplynula dne 30. 12. 2023. Žaloba byla podána soudu dne 15. 7. 2024, a tedy včas ve lhůtě dle § 80 odst. 1 s. ř. s.
33. Následně se soud zabýval otázkou, zda je žalovaný v řízení nečinný, tedy zda měl povinnost vydat rozhodnutí, lhůta k vydání rozhodnutí marně uplynula a příslušné rozhodnutí dosud nebylo vydáno.
34. Žaloba je důvodná.
35. Ze správních spisů vedených ve věci žalobce pod. sp. zn. XXX, a ve věci žalobkyně pod sp. zn. XXX, soud zjistil, že oba žalobci podali dne XXX žádost o přiznání statusu osoby bez státní příslušnosti podle Úmluvy a § 8 písm. d) zákona o azylu ve znění účinném do 1. 8. 2021. Rozhodnutím žalovaného ze dne XXX, č. j. XXX bylo rozhodnuto tak, že žalobce není osobou ve smyslu Úmluvy a žádost byla zamítnuta. Zároveň bylo rozhodnutím žalovaného ze dne XXX, č. j. XXX rozhodnuto tak, že žalobkyně není osobou ve smyslu Úmluvy a žádost byla zamítnuta. Soud je známo z jeho rozhodovací činnosti (a mezi účastníky o tom není sporu), že žalobci napadli obě tato rozhodnutí před správním soudem, přičemž Městský soud v Praze rozsudky ze dne 30. 6. 2023, č. j. 17 A 64/2022 – 31 a č. j. 17 A 65/2022 – 29 obě tato rozhodnutí zrušil a obě věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Z těchto rozsudků konkrétně vyplynulo, že žalovaný je dle § 78 odst. 5 s. ř. s. povinen doplnit správní spis o důkazy týkající se žalobkyniny a žalobcovy státní příslušnosti, zejména o stanoviska orgánů Ruské federace, popřípadě o spis Policie ČR týkající se vyhoštění žalobkyně a žalobce. Oba tyto rozsudky nabyly právní moci dne 30. 6. 2023. Soudu je zároveň z jeho činnosti známo, že kasační stížnost žalovaného byla ve věci žalobkyně zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2023, č. j. 2 Azs

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

263/2023 – 23, a ve věci žalobce byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2024, č. j. 3 Azs 166/2023 – 29.

36. Jak již soud dovodil výše, šestiměsíční lhůta k vydání nových rozhodnutí v případě obou žalobců počala běžet právní mocí zrušujících rozsudků dne 30. 6. 2023. Podání kasačních stížností nemělo důsledek v podobě odkladného účinku *ex lege*, a žalovaný o přiznání odkladného účinku ani nežádal. Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, „[p]odání kasační stížnosti proto nemůže bránit správnímu orgánu v pokračování ve správním řízení; není úkonem tohoto řízení, které se rozhodnutím soudu znovu dostalo do stadia před vydáním konečného (případně dokonce prvostupňového) rozhodnutí, jež by odůvodnilo neprovádění řádných procesních úkonů či bránilo vydání nového rozhodnutí správním orgánem v mezích právního názoru vysloveného v kasačním rozhodnutí krajského soudu. Tak jako účastník správního řízení nemůže podáním kasační stížnosti vyloučit účinky právní moci a vykonatelnosti rozhodnutí, nemůže tak učinit ani správní orgán svou kasační stížností směřující proti rozsudku zrušujícímu. Zruší-li tedy krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost, v níž správní orgán polemizuje s vysloveným právním názorem. Nerespektuje-li správní orgán pravomocné soudní rozhodnutí a nepokračuje řádně v řízení, může se dle okolností jednat o nečinnost, proti níž se lze bránit podáním žaloby dle ustanovení § 79 a násl. s. ř. s.“ (cit. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49, č. 1255/2007 Sb. NSS).
37. Žalovaný tak byl již od 30. 6. 2023 povinen činit kroky vedoucí k vydání nového rozhodnutí, přičemž byl v případě obou žalobců vázán právním názorem soudu dle § 78 odst. 5 s. ř. s. vysloveným ve zrušujících rozsudcích. Byl tak především povinen doplnit správní spisy o důkazy týkající se žalobkyniny a žalobcovy státní příslušnosti, zejména o stanoviska orgánů Ruské federace, popřípadě o spis Policie ČR týkající se vyhoštění žalobkyně a žalobce. Z obou správních spisů však vyplývá, že žalovaný žádné z těchto kroků nepodnikl, od právní moci zrušujících rozsudků ničeho nečinil, zůstal zcela pasivním, a nová rozhodnutí nebyla vydána. Z obsahu spisového materiálu se nepodává, že by žalovaný prodloužil lhůtu pro vydání těchto rozhodnutí, neobstojí tak jeho argumentace snahou o sjednocení časové linky pro vydání rozhodnutí ve věci obou žalobců. Jiné důvody pro svůj postup a jiné skutečnosti (odstranitelné překážky řízení), které by bránily vydání rozhodnutí ve věci samé či měly vliv na běh lhůt k vydání rozhodnutí, žalovaný neuvedl a ani ze správního spisu nevyplynuly. Lhůta k vydání rozhodnutí tak marně uplynula dne 30. 12. 2023, protože žalovaný byl zcela nečinný, a to v obou řízeních o žádostech žalobce i žalobkyně. Soud na základě těchto zjištění uzavřel, že žalobní námitky jsou důvodné.
38. Námitky jsou důvodné.
39. Při stanovení přiměřené lhůty ke splnění zákonem uložené povinnosti není soud návrhem žalobců vázán (srov. KADLEC, O. In. KUHN, Z., KOCOUREK, T., a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, str. 692). Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že „*přiměřenost určené lhůty k vydání rozhodnutí je nutno poměřovat s okolnostmi posuzovaného případu. Správní soud nečinnostní žalobě vyhovuje tehdy, je-li zde nezákonný stav v podobě nečinnosti správního orgánu. Určená lhůta k vydání rozhodnutí by měla reflektovat zájem na co nejrychlejším reálně možném odstranění této nečinnosti. V zásadě lze konstatovat, že soud by měl v rámci zákonem stanoveného maximálního rozpětí určit lhůtu co nejkratší, která ale ještě poskytuje prostor potřebný jednak pro urychlené*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

vykonání těch úkonů, které je ve správním řízení nezbytné učinit před vydáním rozhodnutí, jednak pro vydání samotného rozhodnutí. (...) Co se týče úkonů, které bude ve správním řízení nezbytné učinit před vydáním rozhodnutí, lze uvést, že konkrétní identifikace těchto úkonů společně s odůvodněním jejich nezbytnosti je záležitostí žalovaného správního orgánu. Prostřednictvím vyjádření v řízení o žalobě, případně u ústního jednání, má žalovaný správní orgán možnost předejít své úvahy v daném směru. Není úkolem správního soudu, aby za správní orgán dovozoval, jaké procesní úkony ještě žalovaný považuje za nezbytné v řízení učinit a z jakého důvodu by mělo jít o nezbytné úkony. Jedinou výjimkou je situace, kdy by nezbytnost provedení takového úkonu vyplývala přímo ze zákona“ (cit. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2017, č. j. 9 Azs 21/2017 – 57, body 22 a 23).

40. Vzhledem k tomu, že žalovaný neuvedl úkony, které je nutné učinit před vydáním správního rozhodnutí, vyšel soud při stanovení přiměřené lhůty z povinností, jež v daném případě žalovanému vyplývají z § 78 odst. 5 s. ř. s. Zvážil přitom horní limit lhůty vyplývající ze zákona (6 měsíců), a prostor potřebný pro vykonání úkonů nezbytných před vydáním nového rozhodnutí. Získání a prostudování spisů Policie ČR sice není nadměrně časově náročným úkonem, avšak získání stanoviska Ruské federace může být zejména s ohledem na momentálně obtížné vztahy mezi Českou republikou a Ruskou federací obtížné. Soud proto dospěl k závěru, že přiměřená lhůta, v níž bude žalovaný schopen splnit své povinnosti, činí 60 dní.

V. Závěr a náklady řízení

41. S ohledem na výše uvedené soud postupoval podle ustanovení § 81 odst. 2 s. ř. s. a uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí ve lhůtě, kterou považuje za přiměřenou s ohledem na okolnosti věci. Na žalovaném nyní bude, aby o žádostech rozhodl.
42. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci ve věci uspěli. Byli však zastoupeni osobou, která nemá právo na odměnu za zastupování, a mají toliko právo na náhradu účelně vynaložených nákladů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2008, č. j. 4 Azs 51/2008 – 79). Žalobci však žádné náklady nepožadovali a ze spisu ani neplyne, že by jim nějaké vznikly, přičemž použití § 151 odst. 3 o. s. ř. je na řízení vedené podle soudního řádu správního vyloučeno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 135/2015 – 79, č. 3344/2016 Sb. NSS). Soud jim proto náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. října 2024

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.